

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobce **J.J.**, bytem ..., právně zastoupen JUDr. Bělou Sedláčkovou, advokátkou se sídlem Brno, Václavská 2, 603 00, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 5. 2013, č. j. ...

t a k t o :

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení v Praze ze dne 9. 5. 2013, č. j. 455 308 405/315 – LT **se zrušuje** pro vady řízení a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná má povinnost zaplatit žalobci na nákladech řízení 6.292 Kč, do 30ti dnů od právní moci rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobce JUDr. Běly Sedláčkové, advokátky se sídlem AK Brno, Václavská 2

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou žalobou žalobce napadal rozhodnutí vydané ČSSZ č. j. ... ze dne 9. 5. 2013 ve spojení s rozhodnutím č. j.: R-...) ze dne 19. 3. 2013 a domáhal se zrušení těchto rozhodnutí a vrácení žalované k dalšímu řízení.

V žalobě uvedl, že rozhodnutím žalované ze dne 19. 3. 2013 bylo po žalobci požadováno ze strany ČSSZ vrácení údajného přeplatku na dávce důchodového pojištění paní R. J. nar. ..., bytem ..., a to ve výši ... Kč. Proti tomuto rozhodnutí žalobce podaly námitky, kde mimo jiné uvedl, že dávka byla vyplacena ještě za života paní R. J., dále že po oprávněné nic nedědil, že neměl možnost disponovat s jejím účtem, a zejména, že s oprávněnou nebydlel ve společné domácnosti.

Následně mu bylo, v reakci na uvedenou námitku, doručeno rozhodnutí ČSSZ ze dne 9. 5. 2013, kdy ČSSZ rozhodla tak, že námitky se zamítají a rozhodnutí ČSSZ ze dne 19. 3. 2013 se potvrzuje.

Výše uvedenými rozhodnutími rozhoduje žalovaná tak, že žalobce je povinen vrátit přeplatek ve výši ... Kč, který měl vzniknout v období od 8. 4. 2012 do 7. 6. 2012 na starobním a vdovském důchodu paní R. J.

Ve výše uvedeném rozhodnutí ze dne 9. 5. 2013 je uvedeno:

„...Ustanovení § 64 odst. 5 zdp stanoví, že není-li jiná osoba, která má právo disponovat s peněžními prostředky na účtu oprávněného než oprávněný, jsou povinni plátcí důchodu vrátit splátky důchodu, které byly připsány na takový účet po dni, za který náležela poslední výplata důchodu zemřelé oprávněné, postupně manžel (manželka), pokud mu (jí) po zemřelém oprávněném vznikl nárok na vdovecký (vdovský) důchod, a dále děti a rodiče, jestliže žili s oprávněným v době jeho smrti v domácnosti...“.

Z výše uvedených rozhodnutí se podává, že žalobce je povinen vrátit splátky důchodu z tohoto titulu, že má být dítětem oprávněné, které žilo s oprávněnou v domácnosti v době její smrti. Toto důrazně však žalobce popírá a poukazuje na skutečnost, že žije v jiné domácnosti, na jiné adrese a s jinými osobami. Toto své tvrzení je připraven dokázat.

Poukázal na judikaturu Nejvyššího soudu, jmenovitě na rozhodnutí 21Cdo 678/2011, kde Nejvyšší soud jasně konstatoval, že: *„...Povaha společné domácnosti jakožto skutečného (faktického) a trvalého spotřebního společenství dvou nebo více fyzických osob zpravidla vylučuje, aby společnou domácnost tvořily fyzické osoby, které spolu nechtějí být členy téhož spotřebního společenství, a aby stejná fyzická osoba byla současně členem dvou nebo více společných domácností...“.* Nejvyšší soud ve zmíněném judikátu rovněž konstatoval: *„Domácnost tvoří fyzické osoby, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby“.* K tomuto konstatování Nejvyššího soudu považuje za nutné uvést, že krom toho, že s paní R. J. nežil, ani společně neuhrazovali náklady na své potřeby. Žalobce žije v jiné domácnosti a v této prokazatelně uhrazuje náklady na potřeby své a osob spolužijících.

Navíc považoval za vhodné uvést, že na adrese ..., měl žalobce prostory určené k podnikání, které však nebyly totožné s bytem paní R. J., nar. ..., bytem Nelze vyloučit, že tento faktor mohl v kombinaci s nechutí či neschopností žalované zjistit skutečný stav věci, navodit u žalované chybnou domněnku, že žil s paní R. J. v domácnosti.

To byly důvody, které žalobce vedly k podání žaloby a jeho návrhu na zrušení rozhodnutí žalované z 9. 5. 2013 a 19. 3. 2013.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaná uvedla, že z obsahu dávkového spisu vyplývá, že ČSSZ vyplácela starobní a vdovský důchod paní R. J. r. č. .. zemřelé 6. 4. 2012,

naposledy trvale bytem ... na její účet č. ..., vedený u České spořitelny, a. s. Protože důchodové dávky jsou vypláceny měsíc dopředu, vyplatila žalovaná na účet zemřelé ještě 2 splátky důchodu po ... Kč, které již nenáležely. Na žádost žalované bylo na její účet z důvodu nedostatku finančních prostředků na účtu zemřelé vrácena pouze částka ... Kč, takže na důchodu zemřelém vznikl přeplatek ve výši ... Kč. Tento byl předepsán k úhradě žalobci, protože dle ověření z výpisu z technologického centra Ministerstva vnitra ČR měl žalobce totožné trvalé bydliště se zemřelou. Změna bydliště na adresu ... byla zaznamenána až od 14. 9. 2012, tj. až po datu úmrtí paní R. J.

Má-li podle ust. § 64 odst. 5 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, právo disponovat s peněžními prostředky na účtu oprávněného jiná osoba než oprávněný, je tato jiná osoba povinna vrátit plátcí důchodu splátky důchodu oprávněného, které byly připsány na takový účet po dni, za který náležela poslední výplata důchodu zemřelého oprávněného. Není-li takové osoby, jsou povinni plátcí důchodu vrátit tyto splátky důchodu postupně manžel (manželka), pokud mu (jí) po zemřelém oprávněném vznikl nárok vdovecký (vdovský) důchod, a dále děti a rodiče, jestliže žili s oprávněným v době jeho smrti v domácnosti; Nelze-li takto vrátit tyto splátky důchodu, považují se tyto splátky důchodu za dluh oprávněného, který se vypořádá v rámci dědictví.

Na základě oznámení o úmrtí paní R. J., žalovaná dne 2. 5. 2012 přihlásila pohledávku do dědického řízení. Řízení o dědictví bylo pravomocně zastaveno usnesením Městského soudu v Brně ze dne 23. 7. 2012 (věc vedena u Městského soudu pod sp. zn. 58D 1141/2012 a Nd 141/2012).

V souladu s ust. § 88 zák. č. 582/1991 Sb. žalovaná přezkoumala námitky žalobce, jí doručené dne 15. 4. 2013 v plném rozsahu.

Žalobce odkázala na ust. § 64 odst. 5 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, kde se stanoví, že osoba, která má právo disponovat s peněžními prostředky na účtu oprávněného než oprávněný, jsou povinny plátcí důchodu vrátit splátky důchodu, které byly připsány na takový účet po dni, za který náležela poslední výplata důchodu zemřelého oprávněného, postupně manžel (manželka), pokud mu (jí) po zemřelém oprávněném vznikl nárok na vdovecký (vdovský) důchod a dále děti a rodiče, jestliže žili s oprávněným v době jeho smrti v domácnosti. Citované ustanovení bylo do zdp doplněno zákonem č. 470/2011 Sb., s účinností od 1. 1. 2012 a jeho účelem je zajištění vrácení plátcí důchodu částek důchodu poukázaných na účet oprávněného, které však z důvodu úmrtí důchodce již nenáleží.

Protože žalobce v souladu s ust. § 60 odst. 5 zdp je žalobce, jako dítě oprávněné, který žil v době její smrti s oprávněnou, dle ověření žalované na stejné adrese, neměla žalovaná pochybnost o tom, že by tomu ve skutečnosti bylo jinak, bylo-li navíc zjištěno a potvrzeno z údajů v živnostenském rejstříku, že na stejné adrese se žalobce věnuje i podnikatelské činnosti.

Žalovaná je nadále přesvědčena, že žaloba není důvodná, neboť žalovaná postupovala v souladu se zákonnými předpisy o důchodovém pojištění.

Navrhovala proto, pokud nebudou prokázány jiné skutečnosti, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Krajský soud v Brně z dávkového spisu zjistil, že ČSSZ vydala 19. 3. 2013 pod č. j.: ... rozhodnutí, dle kterého byl J. J. zavázán dle ust. § 64 odst. 5 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, k povinnosti vrátit ČSSZ přeplatek v částce ... Kč, který vznikl v období od 8. 4. 2012 do 7. 6. 2012 na starobním důchodu R. J., a to do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

S uvedeným rozhodnutím žalobce nesouhlasil, podal proti němu námitky, v nichž uvedl, že nemá a ani nikdy neměl právo jakkoliv disponovat s peněžními prostředky na účtu oprávněné R. J. Tedy z výše citovaného mu neplyne žádná povinnost cokoliv plnit. Nebyl manželem oprávněné, nežil s ní ve společné domácnosti. Uvedl, že žije ve své domácnosti, na jiné adrese, kde odvádí rozlišné platby, kde se zdržuje atd. S odkazem na výše uvedené mu tedy neplyne žádná povinnost vracet jakýkoliv údajný přeplatek ČSSZ a celou věc považuje pouze za nedorozumění a omyl na straně ČSSZ. Dále poukázal na dvě skutečnosti, a to jednak, že po paní R. J. nic nedědil a zejména na skutečnost, že paní J. zemřela dne 6. 4. 2012, přičemž ji byly, jak ČSSZ uvádí, ve dnech 5. 4. a 7. 5. 2012 připsány na účet částky .. Kč (v obou případech). Dále ČSSZ uvádí, že Česká spořitelna, a. s. vrátila ... Kč tedy předpokládá, že o platbě připsané dne 7. 5. 2012 není třeba dále jednat. K platbě připsané dne 5. 4. 2012 lze toliko uvést, že byla připsána za života oprávněné, a tudíž není třeba tuto komukoliv vracet. Uvedl, že důchod lze považovat za náhradu mzdy a je na oprávněném, jakým způsobem s ním naloží, jestli jej bude rovnoměrně užívat celý měsíc nebo jej utratí za den atd. I z tohoto mu jednoznačně plyne, že doručené rozhodnutí je omylem ČSSZ a nemá oporu v zákoně a ani tvrzení, kterým žalovaná operuje, nemají oporu ve skutečnosti. Žádnou částku tedy nehodlal vracet.

V rámci řízení o námitkách ČSSZ pak vydala druhé rozhodnutí, a to 9. 5. 2013 pod č. j., kdy rozhodla tak, že námitky zamítla a rozhodnutí ČSSZ z 19. 3. 2012 potvrdila.

K námitkám žalobce v odůvodnění rozhodnutí uvedla následující:

ČSSZ vyplácela oprávněné R. J. starobní a vdovský důchod, který byl zasílán na její účet č. ..., vedený u České spořitelny, a. s. K tomuto účtu neměl účastník řízení (J. J.) dispoziční právo. Dávky důchodového pojištění se v souladu s ust. § 116 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, vyplácejí dopředu v pravidelných měsíčních lhůtách určených plátcem dávky. Oprávněné byl starobní a vdovský důchod vyplácen každého 8. kalendářního dne v měsíci. Vzhledem k tomu, že oprávněná dne 6. 4. 2012 zemřela, nárok na výplatu jejího starobního důchodu za období od 8. 4. 2012 do 7. 5. 2012 a za období od 8. 5. 2012 do 7. 6. 2012, zanikl. Na výše uvedený bankový účet oprávněné byla však dne 5. 4. 2012 (poznámka, neboť dne 7. 4. 2012 byl dnem pracovního volna a dne 8. 4. 2012 byl den pracovního klidu) uskutečněna výplata starobního důchodu za období od 8. 4. 2012 do 7. 5. 2012) a dne 7. 5. 2012 uskutečněna výplata důchodu za období od 8. 5. 2012 do 7. 6. 2012 a připsány částky ... Kč a ... Kč, ačkoliv s ohledem na datum úmrtí oprávněné nárok na tyto dávky starobního a vdovského

důchodu již zanikl a výplata tudíž nenáležela. Jelikož Česká spořitelna, a. s. vrátila ČSSZ pouze ... Kč, vznikl přeplatek ve výši ... Kč.

Dále ČSSZ citovala ust. § 64 odst. 5 zdp a uvedla, že v souladu s uvedeným ustanovením účastník řízení, jako dítě oprávněné, který žil v době její smrti s oprávněnou v domácnosti (pozn. oprávněná žila s účastníkem řízení v době své smrti ve stejném bytě na adrese ...) povinen vrátit ČSSZ přeplatek ve výši .. Kč a ČSSZ má vůči účastníku řízení nárok na vrácení této částky. Toto ustanovení představuje případ tzv. objektivní odpovědnosti. K jejímu vzniku se nevyžaduje zavinění. Jestliže zdp stanoví, že je účastník řízení, jenž je dítětem, které žilo s oprávněnou v době její smrti v domácnosti, povinen plátcí důchodu vrátit splátky důchodu oprávněné, které byly na její účet připsány po dni, za který náležela poslední výplata důchodu zemřelé oprávněné, má plátcé důchodu nárok na vrácení vyplacené částky, aniž je třeba zkoumat, zda a nakolik účastník řízení vznik přeplatku zavinil. Namítaná skutečnost, že účastník řízení s peněžními prostředky oprávněné fakticky nedisponoval, tak není v tomto případě relevantní. Výpisem z technologického centra MV ČR ze dne 7. 3. 2013 bylo zjištěno a potvrzeno, že účastník řízení měl trvalý pobyt na adrese ... v době od 5. 3. 1979 do 14. 9. 2012, tedy i v době úmrtí oprávněné. Dále bylo zjištěno a potvrzeno též i z údajů vedených v živnostenském rejstříku, že účastník řízení v rámci své podnikatelské činnosti rovněž vykazoval jako své bydliště a současně i místo svého podnikání ... v době od 19. 8. 1992 do 17. 9. 2012, resp. 25. 9. 2012, tedy i v době smrti oprávněné. ČSSZ k námitkám účastníka řízení uvedla, že vede stávající správní řízení o vrácení přeplatku dávky důchodového pojištění s účastníkem řízení na jeho nové adrese pobytu ..., neboť mu pobyt na této adrese vznikl dne 14. 9. 2012 a v současné době trvá. K námitce účastníka řízení, že po oprávněné nic nedědil, ČSSZ sděluje, že tato skutečnost není rovněž pro povinnost účastníka řízení vrátit přeplatek na dávkách důchodového pojištění oprávněné dle ust. § 64 odst. 5 zdp v daném případě relevantní.

Pokud jde o dávkový spis vedený žalovanou, bylo z něho zjištěno, že pokud jde o paní R. J., nar. ..., tato zemřela dne ... Bylo zjištěno, že jmenovaná měla k datu úmrtí vedeno bydliště

Dále pak bylo zjištěno z dávkového spisu, že jmenovaná měla dvě dospělé děti J. J. a B. K.

Pokud jde o dceru B. K., ..., tato byla hlášena k trvalému pobytu od 22. 6. 1989 na adrese ... a od 8. 8. 2012 na adrese ...

Pokud jde o syna J. J., ten byl hlášen od 5. 3. 1979 do 14. 9. 2012 k trvalému pobytu na adrese ... a od 14. 9. 2012 na adrese Dále bylo zjištěno, že J. J. je ženatý od 12. 10. 1990, jeho manželkou je I. J.. Dále pak bylo zjištěno z dávkového spisu, a to z výpisu z části živnostenského rejstříku, že J. J. je živnostníkem, místo podnikání má uvedeno .. a to od 17. 9. 2012 a předtím od 19. 8. 1992 do 17. 9. 2012 měl uvedeno místo podnikání Dále se pak v dávkovém spise nachází výpis z účtu ..., vedeného u České spořitelny, a. s., z něhož bylo zjištěno, že na tento účet byla připsána 5. 4. 2012 částka .. Kč, a to starobní a vdovský důchod R. J. za období od 8. 4. 2012 do 7. 5. 2012 a 7. 5. 2012 stejná částka ... Kč, a to starobní a vdovský důchod R. J. za období od 8. 5. 2012 do 7. 6. 2012. Dále pak z výpisu z tohoto účtu

bylo zjištěno, že dne 5. 4. 2012 byl z tohoto účtu proveden výběr hotovosti (kartou) ve výši ... Kč a že dne 16. 5. 2012 Česká spořitelna, a. s. z tohoto účtu zaslala ČSSZ vrácený důchod ve výši ... Kč a poté konečný zůstatek na účtu byl 0.

Dále pak bylo zjištěno, že pokud jde o uvedený účet, majitelem uvedeného účtu byla R. J., r. č. ..., ..., ke dni úmrtí měl k účtu dispoziční právo, mimo majitele, J. J., r. č. ..., ..., manžel, (který však zemřel 8. 2. 2006).

V dávkovém spise se pak nachází dopis (ze dne 3. 12. 2012) ČSSZ, který psala B. K., dcera R. J., ČSSZ a kde se vyjadřovala k úhradě přeplatku na dávce důchodového pojištění ČSSZ ve výši ... Kč. Uvedla, že na základě usnesení Městského soudu v Brně ze dne 23. 7. 2012 č. j. 58D 1141/2012-28 po své matce R. J., posledně bytem ..., zemřelé dne ..., bylo dědické řízení pravomocně zastaveno a majetek nepatrné hodnoty byl vydán jmenované jako vypravitelce pohřbu. Vzhledem k nepatrnosti majetku však nedošlo ke klasickému projednání dědictví, jmenovaná nebyla poučena o svém dědickém právu, nevyjadřovala se k němu a tedy také nevstoupila do dědických práv a nestala se dědičkou, která dědictví neodmítla. Notářem byla poučena, že když není dědičkou, neodpovídá za dluhy zůstavitelky, tedy své matky. Uvedla dále, že finanční prostředky byly ze sporozírového účtu č. ..., vedeného na jméno R. J. vybrány na pokyn matky jmenované dne 5. 4. 2012 a matka zemřela až následující den, tj. ... v noci. Není si vědoma žádné nesprávnosti v jednání, systém vyplácení dávek jí není znám a předpokládala, že finanční prostředky uložené na účtu patří jeho majiteli a může s nimi volně nakládat. Dále sdělila, že s matkou nikdy nebydlela ve společné domácnosti, její adresa je

Krajský soud v Brně ve věci nařídil jednání na 12. 3. 2014. U jednání žalobce k věci uvedl následující:

Matka žalobce R. J. byla delší dobu před svou smrtí vážně, nevyléčitelně nemocná a minimálně půl roku před smrtí již v bytě na ... nebydlela. V té době byla umístěna v .. sv. .. v .. na .., kde ji žalobce velmi často navštěvoval. Pokud jde o byt na .., byl v osobním vlastnictví matky R.J. Minimálně tu dobu, kdy byla umístěna .., v bytě bydlel nezletilý syn sestry žalobce, B. K. a také její dcera s dítětem a přítelem. V té době do uvedeného bytu žalobce neměl vůbec přístup, neboť byl vyměněn zámek a klíče žalobce neměl. Sestra žalobce B. K. v té době bydlela na adrese .. 12.

Pokud jde o dům .., v tomto domě má žalobce pronajaté nebytové prostory a měl je i v době úmrtí své matky. Nájem za užívání nebytových prostor v uvedeném domě hradil Společenství vlastníků a má od toho i doklad.

V době, kdy jeho matka zemřela, žil v družstevním bytě se svou manželkou I. J., a se svým synem M. J. Dále sdělil, že je pravdou, že v době, kdy jeho matka zemřela, měl hlášen trvalý pobyt na adrese Bylo to právě z důvodu, že v tomto domě měl již dlouhou dobu předtím pronajaté nebytové prostory pro své podnikání. V této době uvažoval o koupi domu s tím, že by v něm vytvořil i prostory pro podnikání, nakonec však z koupě sešlo a proto si přehlásil trvalý pobyt tam, kde skutečně bydlí tj. na adresu ... Sdělil, že v době úmrtí své

matky tedy žil se svou rodinou, manželkou a synem na adrese ... a vyplývá to i z řady písemných dokladů, které může předložit. Pokud jde o byt na ..., tam se s manželkou stěhovali v roce 2001, do té doby bydleli společně v bytě v ..

Další jednání soud pak nařídil na 21. 5. 2014, kdy byla vyslechnuta jako svědkyně I. J. a M. J.

Svědkyně I. J. uvedla, že je manželkou žalobce. V bytě na ... bydlí společně s manželem od roku 2002. Do bytu se společně s manželem stěhovali a od té doby v něm stále společně žijí. Ví o tom, že její manžel byl trvale hlášen k pobytu na ..., a to proto, že v tomto domě měl místo svého podnikání. V blízkosti ... mají totiž obchod. Do své smrti v bytě na ... bydlela matka jejího manžela, R. J. a než zemřel její manžel, tedy otec žalobce, bydlela tam společně s ním. Po jeho smrti až do své smrti však v bytě bydlela sama. Od doby, kdy se svědkyně s manželem společně nastěhovali do bytu na ..., její manžel nikdy na ... se svou matkou nežil, a to ani krátkodobě. Svědkyně pak uvedla, že matka jejího manžela před svou smrtí asi měsíc nebo měsíc a půl byla umístěna v ..., kde také zemřela. Dále pak uvedla, že v bytě na ... společně s ní a manželem bydlí jejich společný syn, M. J.. V bytě na ... jsou ke službám hlášeni všichni 3. V bytě na ... nyní bydlí sestra manžela, její dcera s přítelem a jejich společným dítětem a syn manželovi sestry. Byt patří nyní manželově sestře. K bytu na ... ani ona, ani její manžel, nikdy neměli klíče. Pokud jde o byt a domácnost na ..., náklady na bydlení, na stravování apod. hradí společně. Je to tak po celou dobu, co bydlí na Syn, který s nimi bydlí, zatím studuje.

Svědék M. J., syn žalobce a svědkyně J. uvedl, že bydlí v bytě na ... a bydlí tam společně se svou matkou i otcem asi 12 let. Po celou dobu, kterou uvádí, všichni tedy bydlí na stejné adrese a ani on ani rodiče ani krátkodobě nebydleli nikde jinde. Pokud jde o adresu ..., na této adrese v tomto domě žila matka jeho otce. V bytě byl několikrát. Po smrti dědečka, babička svědka již žila sama až do své smrti. Svědek uvedl, že ví o tom, že jeho otec byl hlášen k pobytu na ... a to proto, že tam měl kancelář kvůli podnikání. V této kanceláři byl však pouze jednou. Dále sdělil, že pokud jde o jeho babičku, ta zemřela v nemocnici. Pokud jde o byt na ..., bydlí v něm sestra jeho otce, myslí si, že se svým synem. Domnívá se také, že byt na ... patří sestře jeho otce. Ke své osobě uvedl, že je studentem, v roce 2012 studoval na střední škole. V bytě na ... má svůj pokoj, poté je pak ještě v bytě obývací pokoj a ložnice rodičů. Jedná se o byt čtyřpokojový. V domácnosti pomáhá běžně s úklidem.

Krajský soud v Brně pak učinil dotaz na Českou spořitelnu, a. s. a požádal Městský soud v Brně o zapůjčení spisu 58D 1141/2012.

Česká spořitelna na dotaz soudu sdělila, že k datu 5. 4. 2012 byla majitelem účtu č. ... R. J., r. č. ..., disponentem J. J., r. č. ..

Z citovaného spisu Městského soudu v Brně (dědický spis) pak bylo zjištěno, že R. J., r. č. ..., posledně bytem ... zemřela .. (zjištěno z úmrtního listu). Dále pak bylo zjištěno, že v tomto dědickém spise se nachází Notářský zápis sepsaný 12. 1. 2009 notářem, kdy paní R.J., nar. ..., bytem ... učinila závěť, z níž vyplynulo, že ustanovuje dědičkou bytu, který se

nachází v ... a v němž bydlí, svoji dceru B. K. (uvedeno RČ), bytem ... a v případě, že by z jakéhokoliv důvodu její dcera B. K. nedělila, ustanovuje dědici shora uvedeného bytu její děti B. K. a R. K.

Ve spise se pak nachází potvrzení Stavebního bytového družstva Družba, se sídlem ... v němž uvedeno, že pan J. J., nar. .. a paní J. I., nar. ..., byli dle evidence družstva společnými členy Družba, stavební bytové družstvo, ... a nájemci družstevního bytu o velikosti 4+1 na ulici ... od 12. 11. 2001 do 9. 4. 2013. Ke dni 9. 4. 2013 se na základě převodu bytu do osobního vlastnictví a právních účinků vkladu stali spoluvlastníky bytové jednotky.

Žalobce pak do spisu založil řadu listinných důkazů, a to doklad České spořitelny o tom, že ze svého účtu zaslal Společenství vlastníků ..., .. Kč 29. 2. 2012, dále že Společenství vlastníků ... zaslal tutéž částku .. Kč 28. 6. 2012, dále stejnou částku 30. 11. 2012 (jednalo se o částky za pronájem nebytových prostor). Dále založil potvrzení SBD Družba ze 14. 5. 2014, v němž uvedeno, že na bytě č. 13, ... uživatelé J. J. / J. I. neeviduje družstvo žádné dluhy týkající se ekonomicky oprávněných nákladů a záloh (nájem) k datu 30. 4. 2013. V potvrzení uvedeno, že v období od 12. 11. 2001 do 9. 4. 2013 byly veškeré částky týkající se ekonomicky oprávněných nákladů a záloh spojeným s užíváním bytu (vodné, stočné, teplo, ohřev, společná elektřina, úklid, výtah) řádně uhrazeny. Dále žalobce předložil rozúčtování nákladů na ÚT, ohřev TV, TV a SV za období od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012, kdy žalobci J. J. bylo vyúčtováno na adrese ..., částka ... Kč, dále vyúčtování nákladů za poskytované služby za období 01.2012-12.2012 za nebytový prostor, vyúčtování provedlo Společenství vlastníků .. a jednalo se o zaplacení částky ... Kč za dodávku tepla, stejně je to pak i za období 01/2013 – 12.2013, kdy se jedná o částky ... Kč a ... Kč. Dále založil žalobce vyúčtování záloh na vodné – stočné a srážkové vody za rok 2012 zaslané Statutární město Brno, Městská část ... a jednalo se o vyúčtování v částce .. Kč za užívání nebytových prostor na základě uzavřené nájemní smlouvy v objektu ..., a to za období od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012. Dále předložil žalobce evidenční list důchodového pojištění za rok 2011, kde uvedeno bydliště žalobce Dále pak předložil předávací protokol na sektorovou kuchyň ... z 24. 4. 2002, z něhož vyplývá, že tohoto dne bylo předáno dílo – kuchyňská linka a spotřebiče, které jsou pevně zabudovány do stavebního díla a tvoří jeho nedílnou součást na adrese ..., a to J. J. Dále pak žalobce předložil účtenku z, montážní lis, z něhož bylo zjištěno, že byla vystavena na jméno J. J., Dále pak předložil pokladní doklad vystavený SBD Družba dne 22. 5. 2006, z něhož vyplývá, že SBD přijalo 72 Kč od J. J., za spotřebovanou elektřinu – mandl.

Skutková zjištění a právní posouzení soudu.

Žalovaná se po žalobci domáhá zaplacení částky .. Kč, částky, který vznikl jako přeplatek na starobním důchodu jeho matky R. J., zemřelé dne 6. 4. 2012, a to dle ustanovení § 64 odst. 5 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění.

Dle tohoto zákonného ustanovení, má-li právo disponovat s peněžními prostředky na účtu oprávněného jiná osoba než oprávněný, je tato jiná osoba povinna vrátit plátcí důchodu splátky důchodu oprávněného, které byly připsány na takový účet po dni, za který náležela poslední výplata důchodu zemřelého oprávněného. Není-li takové osoby, jsou povinni plátcí

důchodu vrátit tyto splátky důchodu postupně manžel (manželka), pokud mu (jí) po zemřelém oprávněné vznikl nárok na vdovecký (vdovský) důchod a dále **děti a rodiče, jestliže žili s oprávněným v době jeho smrti v domácnosti**; nelze-li takto vrátit tyto splátky důchodu, považují se tyto splátky důchodu za dluh oprávněného, který se vypořádá v rámci dědictví.

Žalovaná v souladu s ust. § 64 odst. 5 uvedeného zákona uvádí, že přelatek na důchodu v požadované částce má žalobce vrátit z toho důvodu, že je synem zemřelé R. J., se kterou žil v době její smrti v domácnosti na adrese B., B. 8.

Pojem domácnost je vymezena v zákoně č. 155/1995 Sb. v § 24 odst. 2.

Dle tohoto zákonného ustanovení **domácností se pro účely tohoto zákona rozumí společenství fyzických osob, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby.**

Žalovaná přitom vyšla z toho, že v době úmrtí R. J. její syn J. J. žil se svou matkou na adrese ..., ... v domácnosti.

Soud však ve věci po provedeném dokazování jak připojeným dědickým spisem, z řady listinných důkazů, výpovědi samotného žalobce i slyšených svědků I. J. a M. J. dospěl ke zcela jiným závěrům.

Je sice pravdou, že žalobce v době úmrtí své matky byl hlášen k trvalému pobytu na adrese V tomto domě, tedy na adrese ... měla jeho matka ve vlastnictví byt, ve kterém až do své smrti také fakticky žila, kromě krátkého období, kdy před svou smrtí v důsledku vážné nemoci pobývala v ... Pokud jde však o to, kdo s ní bydlel v jedné domácnosti v době její smrti, bylo prokázáno, že do doby, kdy fakticky v bytě na ... žila, s ní v jedné domácnosti nežil nikdo, předtím, než zemřel její manžel (v roce 2006) s ním R. J. žila v bytě na ...

Pokud však jde o žalobce, bylo bezpochyb zjištěno, že v době úmrtí své matky, na ... měl místo pro své podnikání, což vyplynulo z celé řady listinných důkazů, které soud citoval (například vyúčtování služeb za nebytové prostory v domě na ... za rok 2012 a 2013), domácnost však v době smrti své matky R. J. vedl se svou manželkou I. J. a se svým synem M. J., na adrese, kde všichni tři společně žili a žalobce se svou manželkou i společně uhrazoval náklady na bydlení, na výživu rodiny apod., takže bylo zcela jednoznačně prokázáno, že od doby, kdy se žalobce oženil se svou manželkou, společně s ní bydlel na adrese ... a předtím na ulici ...

Bylo tedy prokázáno, že od doby, kdy žalobce uzavřel manželství se svou manželkou I. J. nikdy v bytě B. 8 v B. se svou matkou nežil, nežil tedy s ní zcela jednoznačně na této adrese v době její smrti.

Bylo rovněž prokázáno, že dispoziční právo s účtem, na nějž byly zaslány i poslední dvě důchodové dávky pro R. J., dispoziční právo neměl a také z přípisu B. K. sestry žalobce. ČSSZ zcela jednoznačně vyplynulo, že finanční prostředky z účtu R. J. 5. 4. 2012 byly vybrány na pokyn R. J. nebyly však vybrány žalobcem.

V daném případě tedy bylo jednoznačně prokázáno, že žalobce sice byl hlášen k pobytu na adrese ... v Brně ke dni 6. 4. 2012, což ani nepopírá, na této adrese však fakticky nežil a domácnost se svou matkou nevedl, domácnost ve smyslu ust. § 24 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. vedl se svou manželkou I. J. synem M. J. na adrese ... a dispoziční právo s účtem, na nějž byly zaslány poslední dvě důchodové splátky, které R.J. již nenáležely, neměl.

Z těchto důvodů tedy žaloba žalobce je důvodná, když se ČSSZ po žalobci domáhá vrácení přeplatku na důchodové dávce jeho matky ve výši 10.215 Kč.

Soud proto rozhodnutí žalované vydané dne 9. 5. 2013 zrušil dle § 78 odst. 1 s.ř.s. a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, když žalovaná je povinna se řídit názorem soudu dle ust. § 78 odst. 5 s.ř.s., a to tím, že žalobce, jako syn zemřelé R. J., s uvedenou nežil v době její smrti v domácnosti.

Pokud jde o náklady řízení, rozhodnutí se opírá o ust. § 60 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“).

Žalobce měl ve věci úspěch, proto má povinnost žalovaná zaplatit mu náklady řízení, které mu vznikly v důsledku právního zastoupení advokátkou, a to náklady právního zastoupení za 4 úkony právní pomoci, a to příprava a převzetí věci, sepsání žaloby, 2x účast u jednání Krajského soudu v Brně, každý úkon za 1.000 Kč, a to dle § 9 odst. 2 § 7 bod 3 a § 11 odst. 1 písm. a), d), g) a dále pak náhrada hotových výdajů 4x 300 Kč dle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., vše zvýšeno o 21 % DPH, neboť zástupkyně žalobce prokázala, že je plátcem daně z přidané hodnoty.

Ostatní požadované úkony zástupkyně žalobce nebyly přiznány, nebyly ani žádným způsobem doloženy.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 21. května 2014

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně